

RÅDET FOR DYREETIKK

Oppnevnt av Landbruks- og matdepartementet i samråd med Fiskeri- og kystdepartementet

Solveig Marie Stubsjøen (sekretær)
Veterinærinstituttet
Postboks 750 Sentrum
0106 Oslo
Tlf.: 93 06 92 61/ 23 21 64 72 Faks: 23 21 63 01
e-post: Solveig-Marie.Stubsjoen@vetinst.no
Internett hjemmeside: <http://www.radetfordyreetikk.no>

Deres ref.: 2013/147422

Vår ref.: 5/13

Oslo, 17. oktober 2013

Mattilsynet
Hovedkontoret
Felles postmottak
Postboks 383
2381 Brumunddal

Høringsvar – veileder til § 10 i holdforskriften for storfe

Det vises til Mattilsynets høringsbrev av 03.09.13 med ønske om innspill til veilederen for holdforskriften for storfe, § 10 mosjon og beite. Hovedinnholdet i veilederen omhandler hvordan storfe skal sikres mulighet for mosjon samt utforming og bruk av luftegård hvis beite ikke er mulig.

Rådets vurdering

Rådet mener at det bør gå klart fram i veilederen at tilgang til beite gir dyra best mulighet for fri bevegelse, mosjon og naturlig atferd, og at bruk av luftegård ikke er et likeverdig alternativ. Det anføres i veilederen at total mosjonsperiode må være minst 8 uker og at mosjonsperioden primært er i sommerhalvåret, fra og med april til og med oktober. Dyra kan likevel mosjoneres andre tider på året dersom forholdene ligger til rette for det. Hvis storfe kun har tilgang til luftegård, vil 6-9 timer daglig i 8 uker være en dårlig kompensasjon for tilsvarende tidsbruk på beite. I slike tilfeller bør det derfor stilles krav til at luftegården er tilgjengelig året rundt, for å kompensere for manglende beitemulighet. Beiteperioden gir storfe muligheter til å utøve naturlig atferd som fri bevegelse, beiting og nærhet eller avstand til andre dyr, og det er påvist redusert forekomst av aggresjon, halthet og mastitt ved tilgang til beite (Keyserlingk et al., 2009). Rådet mener derfor på prinsipielt grunnlag at også storfe som holdes i løsdrift bør sikres mulighet for mosjon på beite i minimum 16 uker i løpet av sommerhalvåret.

Mosjonstiden per døgn bør aldri gå under 6 timer i løpet av de 8 ukene som er minstekravet, og kan gjerne forlenges til 6-12 timer. Rådet mener at kalver bør få oppfylt mosjonskravet utendørs, uavhengig om de er avvent eller ikke. Ved værskifte bør kalver kunne tas inn, og Rådet støtter at det må tas særlige hensyn for å tilfredsstille kalvers spesielle behov når de holdes ute. Det bør

beskrives ved hvilken alder en oksekalv defineres som ukastrert okse, noe som gjør at den er unntatt fra mosjonskravet.

De nevnte arealbehov under utforming av luftegårder er absolutte minimumsmål som kun er akseptable når utformingen og sammensetning av gruppa er optimal. Rådet har følgende forslag til ny tekst:

Arealbehovet i luftegårder vil avhenge bl.a. av dyregruppens sammensetning og av driftsopplegget for øvrig. Luftegården skal uansett ikke være mindre enn 20 m².

Rådet er ikke enig i at areal til mosjongsang kan være mindre enn angitte areal til luftegård, slik det er angitt i veiledere. Det bør også framgå at underlaget i luftegårder og mosjongsanger skal være sklisikkert slik at dyra kan bevege seg på en naturlig måte.

Med hilsen

Gudbrand Bakken
Leder

Solveig Marie Stubsjøen
Sekretær